

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

**MLUVA V ESTETICKY ORIENTO VANÝCH
SPORTOVNÍCH ODVĚTVÍCH**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Daniela Brázdilová
Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PaedDr. Jitka Málková Ph.D.

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 26. března 2018

.....
vlastnoruční podpis

Ráda bych poděkovala vedoucí bakalářské práce PaedDr. Jitce Málkové, Ph.D., za užitečné rady a pomoc při psaní bakalářské práce. Dále děkuji závodnicím a trenérkám oddílu TJ Slavoj Plzeň, Slavia VŠ Plzeň a SK Krasobruslení Arena Plzeň za poskytnutí pomoci při shromažďování jazykového materiálu.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Daniela BRÁZDILOVÁ**
Osobní číslo: **P15B0437P**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Český jazyk se zaměřením na vzdělávání**
Název tématu: **Mluva v esteticky orientovaných sportovních odvětvích**
Zadávací katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezit kritéria pro sběr, třídění a zpracování jazykového materiálu.
2. Provést sběr jazykového materiálu a zpracovat jej dle stanovených kritérií.
3. Porovnat jazykový materiál z hlediska sémantiky, formy pojmenování, expresivity, vymezit podíl slangismů a profesionalismů.
4. Stanovit základní onomaziologické postupy a porovnat je z hlediska produktivity, zhodnotit jejich funkčnost.
5. Postihnout vývojové tendence.

Rozsah grafických prací: **není stanoven**

Rozsah kvalifikační práce: **30 normostran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

HUBÁČEK, J. *Malý slovník českých slangů. 1. vyd. Ostrava : Profil, 1988.*

HUBÁČEK, J. *O českých slanzích. 2. dopl. a přeprac. vyd. Ostrava : Profil, 1981.*

HUBÁČEK, J. *Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů. 1. vyd. Praha : SPN, 1971.*

Vedoucí bakalářské práce: **PaedDr. Jitka Málková, Ph.D.**

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce: **14. června 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. června 2018**

RNDr. Miroslav Randa, Ph.D.
děkan

Prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. září 2017

1	ÚVOD.....	3
2	METODY A CÍLE	4
3	TEORETICKÁ ČÁST	5
3.1	DEFINICE SLANGU	5
3.2	PŮVOD SLOVA SLANG	7
3.3	ROZDÍLY MEZI SLANGEM PROFESIONÁLNÍM A SLANGEM ZÁJMOVÝM.....	7
3.4	ZPŮSOBY TVOŘENÍ SLANGOVÝCH VÝRAZŮ	8
3.4.1	Postupy transformační	8
3.4.1.1	Derivace.....	8
3.4.1.2	Kompozice.....	9
3.4.1.3	Abreviace.....	9
3.4.1.4	Univerbizace	9
3.4.1.5	Mechanické krácení.....	9
3.4.1.6	Překrucování.....	10
3.4.2	Postupy transpoziční	10
3.4.2.1	Sémantické tvoření slov	10
3.4.2.1.1	Metaforizace	10
3.4.2.1.2	Metonymizace	11
3.4.2.2	Syntaktické tvoření slov	11
3.4.2.2.1	Víceslovná pojmenování	11
3.4.2.2.1.1	Pojmenování sdružená.....	11
3.4.2.2.1.2	Frazeologismy	11
3.4.2.3	Přejímání slov z cizích jazyků	11
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	13
4.1	SÉMANTICKÉ DĚLENÍ SLANGOVÝCH VÝRAZŮ	13
4.1.1	Situace (pohybové prvky).....	13
4.1.2	Nástroje, věci, pomůcky	13
4.1.3	Osoby	13
4.1.4	Děje.....	13
4.1.5	Závody	14
4.2	SLOVNĚDRUHOVÉ KRITÉRIUM	14
4.2.1	Substantiva.....	14
4.2.2	Adjektiva.....	14
4.2.3	Slovesa	15
4.3	ONOMAZIOLOGICKÉ KRITÉRIUM – ZPŮSOB TVOŘENÍ.....	15
4.3.1	Derivace sufixální	15
4.3.2	Derivace konverzní	15
4.3.3	Kompozice	15
4.3.4	Univerbizace	16
4.3.5	Přenášení významu – metafora	16
4.3.6	Přenášení významu – metonymie	16
4.3.7	Přejímání slov z cizích jazyků	16
4.4	NA ZÁKLADĚ STRUKTURY POJMENOVÁNÍ	17
4.4.1	Výrazy jednoslovné	17
4.4.2	Výrazy víceslovné.....	17
4.4.2.1	Frazeologie	17
4.4.2.2	Sdružená pojmenování	17
4.5	KRITÉRIUM EXPRESIVITY	17

4.6 PROFESIONALISMY A SLANGISMY	18
5 SLOVNÍK SLANGOVÝCH VÝRAZŮ	19
6 ZÁVĚR.....	33
7 RESUMÉ	35
8 SEZNAM LITERATURY	36

1 ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si vybrala proto, že oblast estetických sportů je mi velmi blízká. Sama jsem se 11 let takovému sportu věnovala, tímto sportem byla moderní gymnastika. Na závodní úrovni se jedná o velice časově náročný sport, proto jsem coby závodnice strávila mnoho svého času na trénincích a řadu víkendů na závodech.

Po ukončení závodní kariéry jsem u moderní gymnastiky zůstala i nadále, získala jsem trenérskou licenci a dnes působím téměř čtyři roky v klubu jako trenérka. Čas, který nyní na trénincích a závodech moderní gymnastiky trávím, není tedy o nic kratší než dříve.

Kvůli časové náročnosti tohoto sportu jsem si zvolila studium na sportovním gymnáziu. Během let strávených na této škole jsem zároveň poznala řadu sportovkyň věnujících se dalším odvětvím estetických sportů. Proto jsem se ve své práci rozhodla věnovat pozornost i jim. Společně s mluvou moderních gymnastek se také budu zabývat mluvou v synchronizovaném plavání a krasobruslení.

Jazykovému materiálu těchto sportů bych se chtěla věnovat zejména z důvodu zjištění, kolik pro laika nesrozumitelných výrazů tento sport obsahuje. Již jako závodnice jsem si musela osvojit mnoho pojmů, které pro mě byly nové. Je tedy zřejmé, že se jedná o slang. Ve své bakalářské práci čerpám nejen z výrazů, které jsem musela znát během své závodní kariéry, ale také z výrazů, které dnes jako trenérka na trénincích používám.

2 METODY A CÍLE

Při shromažďování výrazů z prostředí moderní gymnastiky jsem nejvíce vycházela ze svých vlastních zkušeností. Pomoc při sběru mi poskytly také závodnice a trenérky z oddílu TJ Slavoj Plzeň, ve kterém sama řadu let působím. Zjistila jsem, že jádro tohoto slangu zůstává stejné, ale přibývají k němu stále nové výrazy, které se během mé závodní kariéry nepoužívaly.

Pro výzkum slangu z oblasti krasobruslení a synchronizovaného plavání byla zvolena metoda osobního setkání a rozhovoru. Sesbírané výrazy vycházejí z klubů Slavia VŠ Plzeň a SK Krasobruslení Arena Plzeň. Z každého klubu bylo osloveno několik respondentů, jednalo se pouze o ženy.

Sběr materiálu probíhal od června 2017 do října 2017. Celkem se podařilo nasbírat 147 výrazů. Nejvíce výrazů vychází z prostředí moderní gymnastiky, protože je mi nejbližší, a budu se ve své bakalářské práci věnovat především jí. Zbytek výrazů tvoří pojmy z prostředí akvabel (synchronizovaného plavání) a krasobruslení.

Cílem této práce je ukázat, že skoro každá zájmová oblast má svůj vlastní různorodý jazyk a prostředí esteticky orientovaných sportů není v tomto směru výjimkou. Pokusila jsem se shromáždit co nejvíce výrazů vystihujících vlastnosti tohoto slangu a následně provedla jejich rozbor z jazykového hlediska.

Domnívám se, že převažujícím slovním druhem budou v tomto slangu substantiva a dále, že zde nalezneme převážně výrazy jednoslovné. Nejčastějším onomaziologickým postupem bude pravděpodobně derivace.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 DEFINICE SLANGU

Slang je obecně řazen k nespisovným útvarům českého jazyka. Uvést přesnou a jednoznačnou definici slangu není snadné, neboť u nás, zejména však v zahraničí, je zřetelná rozdílnost v chápání obsahu a rozsahu tohoto pojmu. Souvisí s tím také fakt, že vedle termínu slang najdeme mnoho termínů s tímto výrazem synonymních, jako např. sociální nářečí, speciální nářečí, vrstevné nářečí aj. S těmito synonymními výrazy pracují zejména František Trávníček¹ a Adolf Kellner².

Adolf Kellner se podrobněji zabývá nářečnými vrstevnými, charakterizuje je jako: „soubory výrazových prostředků, kterými se od sebe navzájem odlišují uživatelé národního jazyka vlivem jistých společenských činitelů a kterých užívají určité společenské vrstvy, určené zpravidla třídně.“ Kellner také definuje pojmy slang a argot tím, že nová pojmenování se v nich tvoří nejen místo termínů, ale i místo neterminologických výrazů. Z pojetí Adolfa Kellnera vychází také Břetislav Koudela³, který kromě výrazů slang a argot nově přichází s termínem nářečí profesionální. K pojetí Kellnerovu se vrací také Jan Chloupek⁴, ovšem v novější formulaci. Člení slangu na profesní mluvu, slang a argot.

Zakladatelem moderního českého bádání o slangu je František Oberfalcer⁵, ten ve své rozsáhlé stati Argot a slangu definuje slang takto: „Slang je znakem příslušnosti k dané společenské skupině. Zpravidla je to také projev jistého jazykového sportu.“ Tato stať je považována za základní, podstata slangu se zde však ještě zvlášť nespecifikuje.

Lumír Klimeš⁶ chápe slang širě: „Druh nespisovného jazyka (mluva) příslušníků určitého zaměstnání (profesionální slang) nebo určité, společensky kladně nebo neutrálně hodnocené skupiny lidí spojených určitým zájmem (skupinový slang).“ Obdobně charakterizuje slang také Jaroslav Hubáček⁷ ve svém díle Malý slovník českých slangů: „Svébytná součást národního jazyka, jež má podobu nespisovné vrstvy speciálních pojmenování realizované v běžném (nejčastěji polooficiálním a neoficiálním) jazykovém styku lidí vázaných stejným

¹ TRÁVNÍČEK, F. Úvod do českého jazyka. 1948, s. 27.

² KELLNER, A. Úvod do dialektologie. 1954, s. 114.

³ KOUDELA, B. O tzv. nářečích sociálních. In: Sborník Pedagogického institutu v Ústí nad Labem. 1960, s. 3-16.

⁴ CHLOUPEK, J. O sociální a územní rozrůzněnosti češtiny. In: Naše řeč. 1969, s. 141-153.

⁵ OBERFALCER, F. Argot a Slangu. In: Československá vlastivěda 3. 1934, s. 374.

⁶ KLIMEŠ, L. Slovník cizích slov. 1994, s. 712.

⁷ HUBÁČEK, J. Malý slovník českých slangů. 1988, s. 8.

pracovním prostředím nebo stejnou sférou zájmů a sloužící jednak specifickým potřebám jazykové komunikace, jednak jako prostředek vyjádření příslušnosti k prostředí či k zájmové sféře.“

Definicí termínu slang se zabývá také Josef Václav Bečka⁸: „Základní podmínkou pro vznik slangu je potřeba sdělování pro specializovaný druh práce. Ten si žádá znalost názvů předmětů (např. strojů, přístrojů, náradí), s nimiž kolektiv pracovníků přichází do styku, i zařízení pracoviště, jakož i úkonů k pracovní činnosti potřebných nebo nějak s ní spjatých. To je profesionální stránka slangu. Vedle toho společné pracoviště stmeluje pracovní kolektiv, vytváří v něm citové vztahy ke kolektivní práci i vztahy mezi jednotlivými pracovníky kolektivu. To je expresivní stránka slangu, rozličné vtipné nebo humorné názvy, přezdívky, opisy, narážky apod.“

Novější publikace pracují také s pojmem sociolekt (sociální dialekt). Slovník nespisovné češtiny na straně 11 uvádí, že termín sociolekt spadá pod obecnější termín dialekt. Sociolekt se od národního jazyka liší především slovní zásobou, frazeologií a sémantickými dominantami. Sociolekty slouží pouze jako doplňkový prostředek dorozumívání v určité sociální nebo profesní oblasti, nejsou nikdy jedinou formou jazyka svých mluvčích. Ve slovanské lingvistice k sociolektům řadíme pouze termíny argot, žargon, slang a profesní mluva. K tomuto termínu by neměla být přiřazována obecná čeština nebo vulgární a obscénní slovní zásoba.

Termínem sociolekt se zabývá také Jaroslav Hubáček⁹, ten uvádí, že sociolekty patří mezi útvary, které se neustále rozvíjí a sílí. Sociolekty jsou podle Hubáčka prezentovány pouze specifickými vrstvami slovní zásoby národního jazyka a realizují se na mluvnické bázi některého strukturního útvaru národního jazyka, nejčastěji obecné češtiny. Lze je označit na rozdíl od dialektů za progresivní útvary národního jazyka, které se stále dotvářejí a podílí se velkou měrou na rozvoji slovní zásoby. Termín sociolekt a sociolektismus se začínají nově prosazovat vedle termínů slang a slangismus.

---

⁸ BEČKA, J. V. Co je slang a co není slang. In: Sborník přednášek z II. konference o slangu a argotu v Plzni 23.-26. září 1980. 1982, s. 5.

⁹ HUBÁČEK, J. K současnému stavu zkoumání sociolektů. In: Sborník přednášek z 8. konference o slangu a argotu konané v Plzni ve dnech 26.-27. února 2008. 2008, s. 4 – 5.

3.2 PŮVOD SLOVA SLANG

Jaroslav Hubáček¹⁰ ve své stati O českých slanzích uvádí, že se slovo slang poprvé objevilo asi v polovině 18. století v Anglii a označovalo původně jazyk vulgární. Má pravděpodobný původ v anglickém s'language (= něčí jazyk, např. soldiers' language = mluva vojáků). Existují ovšem i další možnosti výkladu tohoto slova, např. M. M. Majakovskij upozorňuje na možnost, že původ tohoto slova pochází z cikánštiny, nebo ze severoanglických dialektů. Podle E. Petridga nacházíme původ tohoto slova v norštině.

3.3 ROZDÍLY MEZI SLANGEM PROFESIONÁLNÍM A SLANGEM ZÁJMOVÝM

„Profesionální slang má především funkci dorozumivací. Snaha o rychlé a jednoznačné dorozumění je zde na prvním místě.“¹¹

Pro slang profesionální je charakteristická zejména malá proměnlivost, kterou je dána i relativní ustálenost slangové slovní zásoby. Slang zájmový je naproti tomu značně proměnlivý, uplatnění zde má snaha o novost a jazyková hravost. S jednoznačností profesionálního slangu souvisí také to, že je málo synonymní, zatímco pro slang zájmový je typická velká synonymita. Slang zájmový je také velice expresivní, s tím se ve slangu profesionálním setkáváme málo. Pojmenovávací jednotky profesionálního slangu mají v některých případech blízko k termínům a někdy mohou proniknout i do terminologie.¹²

Ke kritériím pro rozlišení profesního a zájmového slangu přistupují ještě možné rozdíly ve formě. Snaha po jednoslovném vyjádření v univerbizačním procesu s příponami -ák nebo -ka je jednoznačnější ve slangu profesním. Slovtvorné prostředky zájmového slangu jsou oproti tomu různorodější, uplatňují se příznačné slovní deformace, hříčky (*poblivka, tělosmyčna* aj), a tendence k víceslovnému pojmenování (*sladké dřevo, tekutý spacák, hodit bobek* aj.).¹³

¹⁰ HUBÁČEK, J. O českých slanzích. 1981, s. 9.

¹¹ KLIMEŠ, L. Komentovaný přehled výzkumu slangu v Československu, v České republice a ve Slovenské republice v letech 1920-1996. 1997, s. 6.

¹² Tamtéž, s. 7.

¹³ DEJMEK, B. Diferenciace slangu a jeho postavení v běžně mluveném jazyce. In: Sborník přednášek ze IV. konference o slangu a argotu v Plzni 9. - 12. února 1988. 1989, s. 53.

„Hranice mezi slangem profesionálním a zájmovým je někdy neurčitá. To je často dáno i neurčitostí hranice mezi příslušnými činnostmi.“¹⁴

3.4 ZPŮSOBY TVOŘENÍ SLANGOVÝCH VÝRAZŮ

Při pojmenovávání se v tomto slangu uplatňují jak postupy slovtvorné (transformační), tak postupy neslovtvorné (transpoziciční).

3.4.1 POSTUPY TRANSFORMAČNÍ

U postupů transformačních se zvětšuje počet slov v daném jazyce. Mezi tyto postupy patří: odvozování (derivace), skládání (kompozice), zkracování (abreviace), univerbizace, překrucování a mechanické krácení.

3.4.1.1 DERIVACE

„Pro oblast slangů je příznačné, že se odvozování jako slovtvorný proces realizuje jen prostřednictvím přípon; předponové odvozování je doloženo pouze výrazy jako *antilátka*, *kontrapára*, *meziplyn*, *protivlak*.“¹⁵ Slangová odvozená podstatná jména jsou tvořena slovtvornými kategoriemi (jména činitelská, konatelská, nositelů vlastnosti, přechýlená prostředků, zdobnělá a zveličelá, místní, dějová, výsledků děje a vlastností) a významovými kategoriemi (názvy osob, zvířat, prostředků, místní, dějové, výsledků děje a vlastností).¹⁶

U podstatných jmen jsou nejčastějšími příponami -ka (*sociálka*, *koulařka*, *kraulařka* aj.), -čka (*lapačka*, *kroužkovačka*, *střídačka* aj.), -ák (*pošťák*, *hnoják*, *cucák* aj.), -ař/ář (*srdcař*, *matikář*, *dvojkař* aj.) a -ní (*blokování*, *načasování*, *kopání* aj.). Slovesa se odvozují především příponami -ova- (*koničkovat*, *lajnovat*, *faulovat* aj.) a -i- (*chatařit*, *lanarit*, *stopařit* aj.). Pro přídavná jména jsou typické přípony -ký (*študácký*, *zbrojovácký*, *stavbácký* aj.), -ský (*silničářský*, *záchrannářský*, *kovomodelářský* aj.), -ový (*basklarinetový*, *elektroprůmyslový* aj.) a -cí (*koničkovací*, *rolovací* aj.).

¹⁴ KLIMEŠ, L. Komentovaný přehled výzkumu slangu v Československu, v České republice a ve Slovenské republice v letech 1920-1996. 1997, s. 6.

¹⁵ HUBÁČEK, J. Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů. 1971, s. 6.

¹⁶ Tamtéž, s. 6 – 7.

3.4.1.2 KOMPOZICE

„Skládání jako slovtvorný postup je ve slanzích méně časté než odvozování, a to s přihlédnutím k poměrně aktuálnímu tvoření složenin hybridních.“¹⁷

„Tohoto postupu se užívá hlavně tam, kde předlohou je víceslovné pojmenování (spojení slov více či méně volné nebo sousloví), např. *baskřídlovka*, *kovomodelárna*; motivací tohoto způsobu tvoření je tedy hlavně snaha o jednoslovné vyjádření (univerbizace). Velmi časté jsou slangové složeniny hybridní, které využívají mezinárodních slovních základů typu *auto*, *elektro*, *fero*, *foto*, *gramo*, *moto*, *radio*, *stereo* aj. (*autoduše*, *elektročas*, *energovlak*, *motokolo* atd.) a tvoří přechod k názvům odborným.“¹⁸ Mezi další příklady tohoto slovtvorného postupu by patřila např. slova *dvoukolák*, *kovomodelář*, *samosklad*, *rychloběžka*, *energovlak*, *autodílna* aj.

3.4.1.3 ABREVIACE

„Méně častý způsob tvoření nových slangových pojmenování je zkracování. Rozumí se jím tvoření slov z několikaslovných sdružených pojmenování; v tomto smyslu je zkracování motivováno univerbizací.“¹⁹ Zkracováním vznikají jednak zkratky, které se realizují jako slangová pojmenování (*opuj*, *vuml*, *zot* aj.) a jednak slova zkratková (*děldop*, *lidodemo*, *diamat*, *brt* aj.).²⁰

3.4.1.4 UNIVERBIZACE

Univerbizace je proces, při kterém nahradíme víceslovné pojmenování jedním slovem. Rozlišujeme univerbizaci se slovtvornou úpravou (např. *Václavské náměstí* – *Václavák*) a univerbizaci bez slovtvorné úpravy (např. *svíčková omáčka* – *svíčková*).

3.4.1.5 MECHANICKÉ KRÁCENÍ

„Rozumí se jím vznik pojmenování, jež jsou vzhledem ke svému zpravidla víceslabičným předlohám kratší a zvukově zjednodušené; snaha po kratším a zvukově zjednodušeném vyjádření je motivem tohoto pojmenovávacího postupu. Názvy vzniklé mechanickým

¹⁷ MEJSTRÍK, V. Tzv. hybridní složeniny a jejich stylová platnost. In: *Naše řeč*. 1965, s. 1 – 15.

¹⁸ HUBÁČEK, J. *Malý slovník českých slangů*. 1988, s. 16.

¹⁹ ISAČENKO, A. V. Obecné zákonitosti a národní specifičnost ve vývoji slovní zásoby slovanských jazyků. In: *K historicko-srovnávacímu studiu slovanských jazyků*. 1958, s. 146, 147.

²⁰ HUBÁČEK, J. *Malý slovník českých slangů*. 1988, s. 16.

krácením mají ve srovnání se svými předlohami některé nápadné znaky: mají zpravidla menší počet slabik, zjednodušené souhláskové skupiny a tendenci k tvoření slabik otevřených.²¹ Patří sem např. *slova repre, pade, matura, troja, uča, průmka, anglina, pajda* aj.

3.4.1.6 PŘEKRUCOVÁNÍ

„Jeho podstata spočívá v tom, že jednotlivá pojmenování výchozí jsou rozmanitě přetvářena, dotvářena či upravována. Stejně jako u mechanického krácení nebývá tímto slovtvorným postupem význam slova měněn, ale pouze modifikován.“²² Překrucováním vznikla např. slova: *pad'our, bazuka, kultivačka, mičuda, jasan, dištanc* aj.

3.4.2 POSTUPY TRANSPOZIČNÍ

U postupů transpozičních se nezvyšuje počet slov, zvyšuje se pouze počet významů. Do těchto postupů patří: metaforizace, metonymizace, vznik víceslovných pojmenování a sousloví, přejímání slov z cizích jazyků.

3.4.2.1 SÉMANTICKÉ TVOŘENÍ SLOV

3.4.2.1.1 METAFORIZACE

„Motivací tohoto druhu pojmenování je jednak potřeba označit nové pojmy, u nichž si mluvčí uvědomuje podobnost s pojmem jiným, už označeným, jednak důvody vyjádření expresivního.“²³

„Onomaziologickým příznakem metaforického přenášení bývá podobnost v celkovém vzhledu, v určitém nápadném nebo důležitém znaku, barvě, velikosti, tvaru apod.“²⁴ Tímto onomaziologickým postupem byla vytvořena celá řada výrazů (*nafta* – černá káva, *papoušek* – modrá lokomotiva s červenými koly, *pavouk* – spínadlo s rameny podobnými pavoučím nohám, *kanárek* – žlutě natřený vůz aj.).

²¹ HUBÁČEK, J. Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů. 1971, s. 28.

²² Tamtéž, s. 29.

²³ Tamtéž, s. 30.

²⁴ Tamtéž.

3.4.2.1.2 METONYMIZACE

Jde o přenesení pojmenování na základě vnitřních souvislostí. Toto pojmenování je objektivní, představa je přenesena těsně vedle původní představy. Tento způsob tvoření slangových pojmenování je méně častý (*bloček* – list ze svazku účtenek, *sádra* – sochařská práce provedená v sádře, *dechy* – dechové nástroje, *tandem* – tandemové sedlo, *robot* - samopříkládač aj.).

3.4.2.2 SYNTAKTICKÉ TVOŘENÍ SLOV

3.4.2.2.1 VÍCESLOVNÁ POJMENOVÁNÍ

Patří sem pojmenování sdružená a frazeologismy.

3.4.2.2.1.1 POJMENOVÁNÍ SDRUŽENÁ

Pojmenování sdružená jsou nejčastěji tvořena substantivem a adjektivem a jsou ve slanzích zastoupena poměrně málo (např. *bodovací stroj*, *kozí nožka*, *čapí hnízdo* aj.).

3.4.2.2.1.2 FRAZEOLISMY

Frazeologismy jsou víceslovná spojení s obrazným základem. Od sdružených pojmenování liší tím, že obsahují vždy sloveso, které má řídicí funkci, a většinou alespoň jedno slovo ztrácí svůj význam, nebo nabývá významu nového (např. *hodit kotvu*, *střílet do skříně*, *dělat páru*, *chytat bronz*, *mít vítr*, *hodit se marod* aj.).

3.4.2.3 PŘEJÍMÁNÍ SLOV Z CIZÍCH JAZYKŮ

„Tvoří se jím pojmenování využitím již existujícího, hotového pojmenování v cizím jazyce. Nejde tu tedy o tvoření nových slov ve vlastním slova smyslu, ale o adaptaci názvu cizího do prostředí domácího jazyka.“²⁵ Důvody přejímání mohou být různé: chybějící nebo nepropracovaná domácí terminologie, snaha o zachování pojmů specifických v určitém prostředí nebo národě, snaha o vyjádření expresivním apod.²⁶ Přejatými podstatnými jmény

²⁵ HUBÁČEK, J. Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů. 1971, s. 39.

²⁶ Tamtéž.

jsou např. *lágr, lauf, papundekl, dekunk, mašina, kredit, forota, futráž, mast* aj., mezi přejatá slovesa patří např. *panyrovat, fixirovat, kasírovat, biflovat, meldovat* aj.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 SÉMANTICKÉ DĚLENÍ SLANGOVÝCH VÝRAZŮ

4.1.1 SITUACE (POHYBOVÉ PRVKY)

Tato skupina je v práci zastoupena nejpočetněji. Jedná se o různá pojmenování cviků prováděných během rozcvičky, nebo během sestav (*motýlek, provaz, hvězda, tuleň, mávačky, barakuda, kobra, placka, kozák, nůžky, kosmonauti, průplav, dálka, kočička, procházka, luftka, podmetenka, jelen, rybička, medvídek, flamingo, hodiny, holubička, baletka, miminko* aj.), spadají sem také názvy manipulací prováděných gymnastickým náčiním (*laso, mlýnek, hádek, stahovačka, bumerang, dvojšvih, vajíčko, osmička, kutálečka, vrtulka* aj.) a výrazy pro špatně provedené prvky (*střecha, houpačka, fajfka, banán, čtyřka, chaluha* aj.)

4.1.2 NÁSTROJE, VĚCI, POMŮCKY

Tato skupina nezahrnuje mnoho slov. Označuje např. kusy oděvu, které používá gymnastka při rozcvičení (*bederák, návlek*), pomůcky k vytvoření gymnastického účesu (*sítka, třpytka, píрко*), gymnastickou obuv (*špičky*), nebo také pomůcky využívané závodnicemi synchronizovaného plavání (*špičkovač, tukátko, čepeček, podvodňák* aj.).

4.1.3 OSOBY

Jedná se o označení rozhodčích posuzujících sestavu moderní gymnastiky, nebo synchronizovaného plavání (*čárová, děčko, éčko, vyvolávačka, startovací, panelová* aj.) a také o pojmenování závodnic synchronizovaného plavání (*podstava, skokanka*). Tato skupina není v práci příliš zastoupena.

4.1.4 DĚJE

Spadají sem ustálená označení pro úkony vykonávané cvičenkami během rozcvičení, nebo během závodů (*jít do hudby, prosednout to, jít ostře, kreslit stuhou, udělat tečku, rozsvítit hrudník, jít na dobu* aj.).

4.1.5 ZÁVODY

Do této skupiny začleňujeme univerbizované výrazy používané pro označení gymnastických soutěží, jejichž název je víceslovný. Tato skupina zahrnuje pouze čtyři slova (*mistrák, pohárovka, oblast, oddílák*).

4.2 SLOVNĚDRUHOVÉ KRITÉRIUM

Z hlediska slovnědruhového zařazení jsou výrazy z převážné většiny podstatná jména. Nalezneme zde také malé množství substantivizovaných adjektiv. Dále v textu nacházíme adjektiva a slovesa, ty se ale společně s výrazy jiné slovnědruhové povahy vyskytují pouze jako součást víceslovných pojmenování.

4.2.1 SUBSTANTIVA

Substantiva jsou v práci zastoupena v největší míře. Nejčastěji se jedná o názvy prvků (*jelen, skoba, stahovačka, holubička, pavouček, věž, číňan, chaluha, šlapání, luftka, věž, baletka, barakuda, žába, svíčka, most, štika, kobra, procházka, okýnka, šourák, kozák, hodiny, horolezci, zvedačka, houpačka, procházka, píchačky, rozštěp, špička, točka, rovnováha, mistrovství, vajíčko* aj.), dále o označení nástrojů, věcí a pomůcek (*špičky, bobík, síťka, návlek, třpytka, tukátko, podvodňák, čepeček, špičkovač, registračka* aj.), o označení osob (*děčko, éčko, vyvolávačka, podstava, skokanka*) a také o označení gymnastických soutěží (*mistrák, pohárovka, oblast, oddílák*). V sebraném materiálu se nachází také substantivizovaná adjektiva (*sázená, čárová, přední zadní, startovací, zapisující, panelová* aj.). Z hlediska rodové příslušnosti převažují feminina, nejnižší je zastoupení neuter. V seznamu nalezneme také velké množství deminutiv (*kočička, medvídek, holubička, miminko, čertík, rybička, delfínek, bobík* aj.).

4.2.2 ADJEKTIVA

Adjektiva se vyskytují pouze zřídka a výhradně jako součást sdružených pojmenování. Blíže popisují substantiva, konkrétně názvy prvků. Vyskytují se jak v běžných pojmenováních (*tulení mládě, pyrenejský poloostrov* aj.), tak v neobvyklých spojeních se substantivy (*americké ruce, palačinkové nohy, psí kliky* aj.).

4.2.3 SLOVESA

Slovesa nalezneme ve shromážděném materiálu pouze ojediněle. Nejčastěji popisují názvy dějů spojených s moderní gymnastikou. Vyskytují se vždy ve spojení s výrazem jiné slovnědruhové povahy (*vytáhnu tě, udělat tečku, jít do hudby, kreslit stuhou, jít ostře, jít na výraz, prosednout to* aj.).

4.3 ONOMAZIOLOGICKÉ KRITÉRIUM – ZPŮSOB TVOŘENÍ

4.3.1 DERIVACE SUFIXÁLNÍ

Tento způsob tvoření slov je v práci nejčastější. Jde o tvoření slov, kdy se za základ slova připojuje přípona. Mezi časté přípony patří -ka (*stahovačka, zvedačka, házečka, přejížděčka, kutálečka, špička, vyvolávačka, skokanka, točka, podmentenka, roznožka* aj.), -ek (*taneček, pavouček, delfínek, medvídek, mlýnek* aj.), -ko (*miminko, vajíčko, ťukátko* aj.). Mezi méně časté přípony by pak patřila přípona -ík (*bobík, čertík* aj.), -ák (*šourák, kozák* aj.), -an (*číňan*), a -án (*amerikán*).

Nejvíce je zastoupena přípona -ka.

4.3.2 DERIVACE KONVERZNÍ

Malé množství slangových výrazů vzniklo pomocí derivace konverzní. Jedná se o tvoření slov pomocí koncovky. V seznamu nacházíme slova, která byla utvořena pomocí nulové koncovky (*příklep, návlek, průplav, cval* aj.).

Do této skupiny patří také slova (*podstava* aj.).

4.3.3 KOMPOZICE

Kompozice je proces tvoření slova spojením minimálně dvou slovotvorných základů. V seznamu se vyskytují kompozita (*rovnováha, dvojšvih*), v obou případech se jedná o kompozici čistou. Nalezneme zde také kompozici kompozičně – derivační (*horolezci*).

4.3.4 UNIVERBIZACE

Menší skupina slangismů je v seznamu nashromážděných výrazů tvořena pomocí univerbizace. Jedná se o proces tvoření slov, kdy ze souslovného výrazu vznikne výraz jednoslovný. Univerbizaci nalezneme u označení nástrojů, věcí a pomůcek (*bederák* – bederní pás, *registračka* – registrační průkaz, *podvodňák* – podvodní reproduktor), u označení závodů (*mistrák* – mistrovství České republiky, *pohárovka* – pohárový závod, *oblast* – oblastní přebor, *oddílák* – oddílový závod). Ve všech těchto případech se jedná o univerbizaci se slovotvornou úpravou.

Univerbizaci nacházíme také u názvů osob (*čarová* – čarová rozhodčí, *panelová* – panelová rozhodčí, *zapisující* – zapisující rozhodčí, *startovací* – startovací rozhodčí) a u názvu gymnastického prvku (*sázená* – sázená točka). U těchto výrazů se jedná o univerbizaci bez slovotvorné úpravy.

4.3.5 PŘENÁŠENÍ VÝZNAMU – METAFORA

Jde o přenesení významu na základě vnější podobnosti. Metafory jsou zastoupeny ve velké míře především u pojmenování pohybových prvků, všechna tato pojmenování vznikla na základě tvarové podobnosti (*skoba*, *provaz*, *most*, *svíčka*, *hvězda*, *kočička*, *banán*, *střecha*, *kobra*, *tuleň*, *cep*, *nůžky*, *miminko*, *houpačka*, *kolíbka*, *zub*, *čtyřka*, *fajfka*, *hodiny*, *téčko*, *vlna*, *prskavky*, *prkno*, *věž*, *vajíčko*, *baletka*, *luk*, *sítka*, *stolek*, *ičko*, *žabka*, *stříšky*, *holubička*, *kosmonauti*, *kufry*, *čertík*, *čepeček*, *bumerang*, *jelen* aj.).

4.3.6 PŘENÁŠENÍ VÝZNAMU – METONYMIE

Jedná se o přenesené pojmenování na základě vnitřních souvislostí. Nalezneme zde pouze malé množství slangismů (*ronda*, *dálka*, *rovnováha*, *sucho* aj.).

4.3.7 PŘEJÍMÁNÍ SLOV Z CIZÍCH JAZYKŮ

Těchto slov se v práci objevuje málo. Nalezneme je pouze v mluvě závodnic synchronizovaného plavání. Tyto výrazy jsou přejaty ze španělštiny (*rio* - český překlad tohoto španělského slova je řeka), dále z němčiny (*flamingo* - plameňák) nebo z angličtiny (*spin* - točit se, *split* - rozdělit se).

4.4 NA ZÁKLADĚ STRUKTURY POJMENOVÁNÍ

4.4.1 VÝRAZY JEDNOSLOVNÉ

Většina nashromážděných slangismů jsou výrazy jednoslovné (*holubička, házečka, děčko, třpytka, číňan, střecha, krejn, baletka, návlek, mistrák, registračka, čárová, šourák, fajfky, horolezci, luk, barakuda, startovací, podvodňák, čepeček, ťukátko, flamingo, buřtíky, klička, most, placka, dálka, ronda, cep, skoba, jelen, prskavky, kosmonauti, točka, rovnováha* aj.).

4.4.2 VÝRAZY VÍCESLOVNÉ

Výrazy víceslovné se objevují zřídka. Do této skupiny spadají frazeologismy a sružená pojmenování.

4.4.2.1 FRAZELOGIE

Frazeologismy neboli ustálená spojení slov s vlastním významem se objevují v několika případech, jedná se především o děje spojené s gymnastickými úkony (*udělat tečku, jít ostře, jít na výraz, kreslit stuhou, zakončit to, prosednout to* aj.). Dva frazeologismy se nachází také v mluvě závodnic synchronizovaného plavání (*rozsvítit hrudník, jít na dobu*), v mluvě krasobruslařů se frazeologismy nevyskytují. Součástí frazeologismů je vždy sloveso.

4.4.2.2 SDRUŽENÁ POJMENOVÁNÍ

Sružená pojmenování jsou často tvořena substantivem a adjektivem, v seznamu nalezneme výrazy (*psí kliky, palačinkové nohy, pyrenejský poloostrov, tulení mládě, děsivý výšlap, zlomená noha* aj.).

4.5 KRITÉRIUM EXPRESIVITY

Pojem expresivita vyjadřuje slova citově zabarvená. Jedná se o složku významu slova, která vyjadřuje hodnotící vztah, postoj nebo rozpoložení mluvčího. Expresivitu rozlišujeme kladnou a zápornou. Slova expresivně zabarvená se v seznamu výrazů vyskytují poměrně často. Tyto výrazy byly utvořeny příponami -ek (*motýlek, mlýnek, stolek, pavouček,*

medvídek, delfínek aj.), -ko (*miminko, vajíčko* aj.), -ka (*kočička, holubička, osmička, vrtulka, rybička* aj.) a -ík (*čertík, bobík* aj.). Slova se zápornou expresivitou nejsou v sebraném materiálu doložena.

4.6 PROFESIONALISMY A SLANGISMY

Profesionalismy neboli výrazy, které se blíží termínům, zde nacházíme pouze zřídka (*riziko, mistrovství, rovnováha* aj.). Mnohem častější je výskyt slangismů, jedná se o výrazy, které jsou expresivní. Nacházíme je především u pojmenování prvků (*kočička, vajíčko, medvídek, žabka, okýnka, miminko, spirálka, vrtulka, holubička* aj.). Důvodem je, že daný sociolekt patří k oblastem zájmovým.

5 SLOVNÍK SLANGOVÝCH VÝRAZŮ

A

americké ruce, sdružené pojmenování

- rychlý pohyb rukou pro výdrž ve figuře (synchronizované plavání), 4.1.1

amerikán, -u, subst., mask., derivace sufixální

- krok, který sestává ze čtyř oblouků, provádí se po kruhu, střídá se vnější a vnitřní hrana bruslí, dochází k výměně paží spodem a zadržení v upažení (krasobruslení), 4.1.1

B

baletka, -y, subst., fem., metafora

- leh na hladině, při kterém se jedna noha pomalu skrčí, napne a znovu skrčí (synchronizované plavání), 4.1.1

banán, -u, subst., mask., metafora

- výraz pro chybně propnutou špičku, gymnastka nepropne nárt, pouze skrčí prsty (moderní gymnastika), 4.1.1

barakuda, -y, subst., fem., metafora

- leh na hladině, při kterém dochází ke sklapnutí těla a nohou, akvabela se dostane pod vodu a následně se ze sklapky vymrští nahoru nad hladinu (synchronizované plavání), 4.1.1

bederák, -u, subst., mask., univerbizace

- pletený pás pro zahřátí beder (moderní gymnastika), 4.1.2

bobík, -u, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický účes (moderní gymnastika), 4.1.2

bumerang, -u, subst., mask., metafora

- manipulace se stuhou, při které gymnastka drží stuhu za konec a rychlým pohybem si ji stáhne k sobě (moderní gymnastika), 4.1.1

buřtíky, -ů, subst., mask., metafora (deminutivum)

- bruslař je v mírném podřepu v kolenou a stojí na vnitřních hranách bruslí, poté vytočí špičky bruslí od sebe a provádí odraz obouoř, po tomto odrazu následuje vtočení špiček bruslí dovnitř a dochází k vykreslení oblouku (krasobruslení), 4.1.1

C

cep, -u, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek; rovnováha, při kterém si gymnastka drží pokrčenou nohu vzadu u hlavy (moderní gymnastika), 4.1.1

cval, -u, subst., mask., derivace konverzní

- gymnastické poskoky, při kterých jdou ve výskoku nohy k sobě a od sebe (moderní gymnastika), 4.1.1

Č

čarová, -é, subst., fem., univerbizace

- rozhodčí udávající srážky za překročení čáry (moderní gymnastika), 4.1.3

čepeček, -u, subst, mask., metafora (deminutivum)

- ozdoba do drdolu (synchronizované plavání), 4.1.2

čertík, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; skok, při kterém jsou obě nohy přednožené a pokrčené, vystřídají se ve výskoku (moderní gymnastika), 4.1.1

číňan, -a, subst., mask., derivace sufixální

- skok do nízké piruety, je prováděn odrazem jedné nohy, po dopadu bruslař točí nízkou piruetu (krasobruslení), 4.1.1

čtyřka, -y, subst., fem., metafora

- výraz pro chybné postavení nohy v točce (moderní gymnastika), 4.1.1

D

dálka, -y, subst., fem., metonymie

- gymnastický prvek; skok, při kterém je jedna noha napnutá směrem dopředu, druhá směrem dozadu (moderní gymnastika), 4.1.1

děčko, -a, subst., n., derivace sufixální

- rozhodčí posuzující obtížnost sestavy (moderní gymnastika), 4.1.3

delfínek, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek, při kterém je gymnastka v sedu a přejde prohnutím přes rameno do lehu na břicho (moderní gymnastika), 4.1.1

děsivý výšlap, sdružené pojmenování

- figura, při které se tělo rychlým pohybem nadzvedne nad hladinu (synchronizované plavání), 4.1.1

dvojitá svislá, víceslovné pojmenování

- výdrž ve figuře, při které je tělo ve vodě a nohy jsou napnuté nad hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

dvojšvih, -u, subst., mask., metonymie, kompozice (kompozice čistá)

- manipulace se švihadlem, při jednom přeskoku švihne gymnastka dvakrát švihadlem (moderní gymnastika), 4.1.1

É

éčko, -a, subst., n., derivace sufixální

- rozhodčí udávající srážky za špatné provedení prvků (moderní gymnastika), 4.1.3

F

fajfka, -y, subst., fem., metafora

- výraz pro chybné postavení chodidla, špička není dostatečně propnutá (moderní gymnastika), 4.1.1

flamingo, -a, subst., n., přejímání slov z cizího jazyka

- figura, která začíná v baletce, noha se krčí po hladině směrem k bradě, poté dochází k přetočení těla do vody (synchronizované plavání), 4.1.1

H

hádek, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- manipulace stuhou, při které gymnastka stuhou vytváří drobné vlnky (moderní gymnastika), 4.1.1

házečka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- vyhození náčiní, pod kterým gymnastka provede minimálně dvě rotace (moderní gymnastika), 4.1.1

hodiny, -nulová koncovka, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek, při kterém gymnastka postupně oběma nohama opíše kruh (moderní gymnastika), 4.1.1

holubička, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; rovnováha, při které je noha zanožená a natažená, tělo vodorovně (moderní gymnastika), 4.1.1

horolezci, -ů, subst., mask., metafora, kompozice (kompozice kompozičně – derivační)

- rozcvičovací prvek prováděný na suchu; spor na rukou, při kterém se nohy postupně krčí k tělu (synchronizované plavání), 4.1.1

houpačka, -y, subst., fem., metafora

- výraz pro chybné provedení skoku, kdy gymnastka neudrží skok v letové fázi (moderní gymnastika), 4.1.1

hvězda, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek, při kterém přejde gymnastka odrazem jedné nohy se zastavením ve stoji na rukou s čelným roznožením postupně na jednu a druhou nohu (moderní gymnastika), 4.1.1

CH

chaluha, -y, subst., fem., metafora

- špatně provedená figura (synchronizované plavání), 4.1.1

Í

íčko, -a, subst., n., metafora

- gymnastický prvek; rovnováha, při které je noha zanožená a natažená směrem kolmo nahoru, tělo směřuje dolů (moderní gymnastika), 4.1.1

J

jednoduchá svislá, víceslovné pojmenování

- výdrž ve figure, při které je tělo ve vodě, jedna noha je napnutá a druhá skrčená nad hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

jelen, -a, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek; skok, při kterém je jedna noha pokrčená před tělem a druhá napnutá za tělem (moderní gymnastika), 4.1.1

jít do hudby, frazeologismus

- cvičit v rytmu gymnastické hudby (moderní gymnastika), 4.1.4

jít na dobu, frazeologismus

- cvičit v rytmu hudby (synchronizované plavání), 4.1.4

jít na výraz, frazeologismus

- gymnastka se soustředí na projev v souladu s hudbou (moderní gymnastika), 4.1.4

jít ostře, frazeologismus

- dynamické cvičení během sestavy (moderní gymnastika), 4.1.4

K

klička, -y, subst., fem., derivace konverzní

- bruslař provádí oblouk vpřed, na vrcholu oblouku vybočí směrem dovnitř do kruhu a vykresluje elipsu, používá při tom tah volné nohy (krasobruslení), 4.1.1

kobra, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek, leh na břicho, gymnastka je podepřená o ruce a prohnutá (moderní gymnastika), 4.1.1

kočička, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek, při kterém je gymnastka na kolenou, opírá se rukama o zem, záda jsou prohnutá (moderní gymnastika), 4.1.1

kočka, -y, subst., fem., metafora

- rozvířovací prvek prováděný na suchu, při kterém je akvabela na kolenou, opírá se rukama o zem, záda jsou prohnutá (synchronizované plavání), 4.1.1

kolíbka, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek, při kterém gymnastka leží na břicho, rukama si drží kotníky a záda jsou prohnutá; v prvku se lehce kolíbá (moderní gymnastika), 4.1.1

komihání, nulová koncovka, subst., n., derivace sufixální

- manipulace s obručí (moderní gymnastika), 4.1.1

koníčci, -ů, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastické poskoky, při kterých gymnastka střídavě zvedá pravou a levou nohu a ve vzduchu je krčí (moderní gymnastika), 4.1.1

kosmonauti, -ů, subst., mask., metafora

- gymnastické poskoky; při kterých je jedna noha mírně přednožená, druhá mírně zanožená (moderní gymnastika), 4.1.1

kozák, -a, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek; skok, při kterém je jedna noha natažená směrem dopředu, druhá pokrčená pod tělem (moderní gymnastika), 4.1.1

kreslit stuhou, frazeologismus

- gymnastka vykonává správně manipulaci se stuhou (moderní gymnastika), 4.1.4

kufry, -ů, subst., mask., metafora

- gymnastické poskoky, při kterých se obě nohy krčí k tělu, odraz obounož (moderní gymnastika), 4.1.1

kutálečka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- manipulace s míčem, při které se míč kutálí minimálně po 2 segmentech těla (moderní gymnastika), 4.1.1

L

laso, -a, subst., n., metafora

- manipulace se švihadlem, která připomíná pohyb lasa (moderní gymnastika), 4.1.1

luftka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastický prvek; skok s odrazem obounož a obratem (moderní gymnastika), 4.1.1

luk, -u, subst., mask., metafora

- rozvíčovací prvek prováděný na suchu; leh na zádech, při kterém se akvabela opírá o ramena a chodidla, tělo je nad zemí (synchronizované plavání), 4.1.1

M

mávačky, -ek, subst., fem., derivace sufixální

- bruslař předvádí při jízdě vzad přenesení váhy na pravou nohu, jede na vnitřní hraně brusle, levá noha je natažená, dotýká se ledu a je taktéž na vnitřní hraně, v této pozici bruslař určitou dobu setrvává, následuje nasazení na nový oblouk, přešlap vzad a prvek opakuje na druhou nohu (krasobruslení), 4.1.1

medvídek, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- rozvíčovací prvek prováděný na suchu, při kterém akvabela sedí na zemi, drží si kotníky a otáčí se na zádech (synchronizované plavání), 4.1.1

miminko, -a, subst., n., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; sed na patách, při kterém je tělo předkloněné (moderní gymnastika), 4.1.1

mistrák, -u, subst., mask., univerbizace

- mistrovství České republiky (moderní gymnastika), 4.1.5

mistrovství, nulová koncovka, subst., n., metonymie

- specifická obtížnost s náčiním, technicky obtížná synchronizace mezi náčiním a tělem (moderní gymnastika), 4.1.1

mlýnek, -u, subst., mask., metafora (deminutivum)

- manipulace s kuželi, při kterých gymnastka s kuželi vykonává krouživé pohyby (moderní gymnastika), 4.1.1

most, -u, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek; stoj na rukou a nohou, při kterém je tělo prohnuté (moderní gymnastika), 4.1.1

motýlek, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; sed, při kterém jsou nohy pokrčené, chodidla směřují směrem k sobě, kolena od sebe (moderní gymnastika), 4.1.1

motýlek, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- bruslař se odráží z levé nohy a dostává se do vzduchu do pozice, kdy je celé tělo vodorovně s ledem (krasobruslení), 4.1.1

N

návlek, -u, subst., mask., derivace konverzní

- pletené podkolenky bez špičky pro zahřátí kotníků a lýtek (moderní gymnastika), 4.1.2

nůžky, -ek., subst., fem., metafora

- gymnastický prvek; skok, při kterém jsou obě nohy přednožené a natažené, vystřídají se ve výskoku (moderní gymnastika), 4.1.1

O

oblast, -i, subst., fem., univerbizace

- oblastní přebor, nominace na mistrovství České republiky (moderní gymnastika), 4.1.5

oddílák, -u, subst., mask., univerbizace

- oddílový závod; závod pořádaný pouze v rámci jednoho oddílu moderní gymnastiky (moderní gymnastika), 4.1.5

okýnka, -ek, subst., n., metafora (deminutivum)

- překrok z jedné nohy na druhou, při kterém dochází k výměně vnitřní hrany za vnější a naopak (krasobruslení), 4.1.1

osmička, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- manipulace se stuhou, při které gymnastka stuhou opiše tvar osmičky (moderní gymnastika), 4.1.1

P

palačinkové nohy, sdružené pojmenování

- střídání nohou nad hladinou, při kterém jdou nohy stranou po hladině (synchronizované plavání), 4.1.1

panelová, -é, subst., fem., univerbizace

- rozhodčí udávající začátek a konec sestavy (synchronizované plavání), 4.1.3

pavouček, -a, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; leh na břicho, při kterém je gymnastka podepřená o ruce a prohnutá, nohy jsou pokrčené (moderní gymnastika), 4.1.1

píchačky, -ek, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastické poskoky, při kterých se noha ve vzduchu rychle skrčí a znovu napne (moderní gymnastika), 4.1.1

pírko, -a, subst., n., metafora (deminutivum)

- pomůcka do vlasů (moderní gymnastika), 4.1.2

placka, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek; sed roznožný široký, při kterém je břicho položené na zemi (moderní gymnastika), 4.1.1

podmetenka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastický prvek; obrat, při kterém gymnastka švihne nohou vzad, tělo jde směrem dolů a protočí se (moderní gymnastika), 4.1.1

podstava, -y, subst., fem., derivace konverzní

- akvabela, která drží při figuře další akvabelu nad vodou (synchronizované plavání), 4.1.3

podvodňák, -u, subst., mask., univerbizace

- podvodní reproduktor (synchronizované plavání), 4.1.2

pohárovka, -y, subst., fem., univerbizace

- pohárový závod pořádaný jednotlivými oddíly moderní gymnastiky (moderní gymnastika), 4.1.5

prkno, -a, subst., n., metafora

- gymnastický prvek; leh na zemi, při kterém je gymnastce přidržováno zpevněné tělo nad zemí (moderní gymnastika), 4.1.1

procházka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastický prvek, při kterém stojí gymnastka na jedné noze, druhá noha směřuje vzhůru a provádí rotaci o 360⁰ (moderní gymnastika), 4.1.1

prosednout to, frazeologismus

- gymnastka zlepšuje svůj rozsah za pomoci náradí pod úroveň roviny (moderní gymnastika), 4.1.4

provaz, -u, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek; poloha vsedě, jedna noha směřuje napnutá směrem dopředu, druhá směrem dozadu (moderní gymnastika), 4.1.1

prskavky, -ek, subst., fem., metafora

- gymnastické poskoky, při kterých se ve výskocích ruce napínají směrem vzhůru a prsty směřují od sebe (moderní gymnastika), 4.1.1

průplav, -u, subst., mask., derivace konverzní

- gymnastický prvek, při kterém je gymnastka v rozštěpu, přesune se do placky a následně do lehu na břicho (moderní gymnastika), 4.1.1

přední zadní, víceslovné pojmenování

- vzpřímená pirueta, při které se bruslař točí na mírně pokrčené noze, paže jsou upažené, dlaně směřují směrem k ledu, volná noha je odtažená a špička brusle je vytočená směrem ven z kruhu, poté dochází k přešlápnutí a bruslař točí další piruetu (krasobruslení), 4.1.1

přejížděčka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- manipulace s obručí, obruč přejede minimálně po 2 segmentech těla (moderní gymnastika), 4.1.1

příklep, -u, subst., mask., derivace konverzní

- gymnastický skok, odrazem levé příklepový skok pravou v přednožení (moderní gymnastika), 4.1.1

psí kliky, sdružené pojmenování

- rozcvičovací prvek prováděný na suchu; spor na rukou, při kterém je tělo ve tvaru A a akvabela provádí kliky (synchronizované plavání), 4.1.1

pyrenejský poloostrov, sdružené pojmenování

- část sestavy (synchronizované plavání), 4.1.1

R**registračka**, -y, subst., fem., univerbizace

- průkaz sloužící jako registrace závodnice v oddílu (moderní gymnastika), 4.1.2

rio, -a, subst., n., přejímání slov z cizího jazyka

- figura, jde o spojení baletky a barakudy (synchronizované plavání), 4.1.1

riziko, -a, subst., n., metonymie

- jiný výraz pro házečku (moderní gymnastika), 4.1.1

ronda, -y, subst., fem., metonymie

- gymnastický prvek; skok s obratem, při kterém je jedna noha napnutá směrem dopředu a druhá napnutá směrem dozadu (moderní gymnastika), 4.1.1

rovnováha, -y, subst., fem., metonymie, kompozice (kompozice čistá)

- obecný výraz pro skupinu gymnastických prvků, při kterých gymnastka setrvává v jedné pozici 3 vteřiny (moderní gymnastika), 4.1.1

roznožka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastický prvek; skok, při kterém se gymnastka obounož odrazí a ve vzduchu vytvoří prvek placka (moderní gymnastika), 4.1.1

rozsvítit hrudník, frazeologismus

- akvabela se narovná, brada směřuje vzhůru (synchronizované plavání), 4.1.4

rozštěp, -u, subst., mask., metafora

- gymnastický prvek, sed roznožný široký (moderní gymnastika), 4.1.1

rybička, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- jiný výraz pro delfínka (moderní gymnastika), 4.1.1

S

sázená, -é, subst., fem., univerbizace

- gymnastický prvek; obrat, při kterém se jedna noha střídavě krčí a napíná (moderní gymnastika), 4.1.1

sít'ka, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- pomůcka do vlasů (moderní gymnastika), 4.1.2

skoba, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek; skok, při kterém je jedna noha pokrčená směrem dopředu a druhá také pokrčená směrem k hlavě (moderní gymnastika), 4.1.1

skokanka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- akvabela, která provádí ve výnosu nad hladinou skok, nebo prvek (synchronizované plavání), 4.1.3

skrčci, -ů, subst., mask., derivace sufixální

- gymnastické poskoky, při kterých se obě nohy skrčí k tělu, odraz z jedné nohy (moderní gymnastika), 4.1.1

spin, -u, subst., mask., přejímání slov z cizího jazyka

- otočka ve figure (synchronizované plavání), 4.1.1

spirála smrti, sdružené pojmenování

- prvek specifický pro párové bruslení, partner drží partnerku za jednu ruku, ta provádí skluz na jedné noze, při kterém je tělo jen několik centimetrů nad ledem (krasobruslení), 4.1.1

spirálka, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- manipulace se stuhou, při které gymnastka tvoří stuhou malé kroužky (moderní gymnastika), 4.1.1

split, -u, subst., mask., přejímání slov z cizího jazyka

- figura, při které je tělo pod vodou, nohy jsou od sebe souběžně s hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

stahovačka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- jiný výraz pro bumerang (moderní gymnastika), 4.1.1

startovací, nulová koncovka, subst., fem., univerbizace

- rozhodčí dávající pokyn, že jsou akvabely připraveny k sestavě (synchronizované plavání), 4.1.3

stolek, -u, subst., mask., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek, při kterém je trup předkloněný a je vodorovně se zemí (moderní gymnastika), 4.1.1

střecha, -y, subst., fem., metafora

- výraz pro chybné provedení prvku dálka, prvek není proveden v dostatečném rozsahu (moderní gymnastika), 4.1.1

střecha, -y, subst., fem., metafora

- bruslař se do této pozice většinou dostává z nízké piruety, stojící noha je propnutá, volná noha je od stojící nohy odtažená, trup těla je přitažený ke stojící noze, pravá ruka chytá volnou nohu za špičku brusle, levá ruka je pevně chycena za kotník stojící nohy (krasobruslení), 4.1.1

stříšky, -ek, subst., fem., metafora (deminutivum)

- jiný výraz pro kosmonauty (moderní gymnastika), 4.1.1

sucho, -a, subst., n., metonymie

- začátek sestavy provedený na suchu a trvající maximálně 20 vteřin (synchronizované plavání), 4.1.1

svíčka, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek; stoj na lopatkách, nohy směřují kolmo vzhůru (moderní gymnastika), 4.1.1

Š

šlapání, nulová koncovka, subst., n., derivace sufixální

- rychlý pohyb nohou pod vodou pro udržení těla nad hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

šmajdy, nulová koncovka, subst., fem., derivace konverzí

- bruslař jede vzad a provádí odraz do strany pravou nohou, špička brusle směřuje ven, váha je na pravé noze, která je mírně pokrčená, poté následuje přenesení váhy na levou nohu a přeložení pravé nohy přes levou (krasobruslení), 4.1.1

šourák, -u, subst., mask, derivace sufixální

- bruslař se rozjede, jedoucí noha je v hlubokém dřepu, volná noha je vzadu zanožená a brusle položena na ledě, špička volné nohy je vytočená ven a zcela propnutá (krasobruslení), 4.1.1

špička, -y, subst., fem., derivace sufixální

- ozdoba do vlasů (synchronizované plavání), 4.1.2

špičkovač, e, subst., mask., derivace sufixální

- tvrdá guma kolem špičky a paty (synchronizované plavání), 4.1.2

špičky, -ek, subst., fem., derivace sufixální

- gymnastická obuv (moderní gymnastika), 4.1.2

T

taneček, -u, subst., mask., metonymie (deminutivum)

- série tanečních kroků, která musí trvat minimálně osm vteřin, musí být přítomna v každé sestavě (moderní gymnastika) 4.1.1

téčko, -a, subst., n., metafora

- gymnastický prvek; rovnováha, při které je noha zanožená a natažená, tělo vodorovně (moderní gymnastika), 4.1.1

točka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- obecný výraz pro skupinu gymnastických prvků, při kterých gymnastka vykonává na jedné noze jednu nebo více otoček (moderní gymnastika), 4.1.1

třpytka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- ozdoba do vlasů (moderní gymnastika), 4.1.2

tuleň, -ě, subst., mask., metafora

- rozvíčovací prvek prováděný na suchu; leh na břicho, akvabela je podepřená o ruce a prohnutá (synchronizované plavání), 4.1.1

tulení mládě, sdružené pojmenování

- rozvíčovací prvek prováděný na suchu; leh na břicho, akvabela je podepřená o lokty a prohnutá (synchronizované plavání), 4.1.1

Ť

ťukátko, -a, subst., n., derivace sufixální

- kovová pomůcka, kterou ťuká trenérka o skokánek akvabelám rytmus (synchronizované plavání), 4.1.2

U

udělat tečku, frazeologismus

- setrvání v pozici přibližně 1 vteřinu během sestavy (moderní gymnastika), 4.1.4

V

vajíčko, -a, subst., n., metafora (deminutivum)

- manipulace se švihadlem; průskok švihadla se zkříženýma rukama (moderní gymnastika), 4.1.1

vajíčko, -a, subst., n., metafora (deminutivum)

- figura, při které je tělo pod vodou a nohy jsou skrčené nad hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

věž, -e, subst., fem., metafora

- figura, při které je tělo ve vodě, jedna noha je napnutá nad hladinou směrem vzhůru a druhá souběžně s hladinou (synchronizované plavání), 4.1.1

vlna, -y, subst., fem., metafora

- gymnastický prvek, jde o postupný pohyb ze stoje podsazením pánve do předklonu a do záklonu s propnutím kolen (moderní gymnastika), 4.1.1

virtulka, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- manipulace s obručí, protočení obruče v ruce (moderní gymnastika), 4.1.1

vysouvačky, -ek, subst., fem., derivace sufixální

- bruslař jede na levé noze přední vnitřní oblouk, volná noha je odtažená dopředu, špička brusle směřuje ven z kruhu, následuje nasazení na oblouk na pravé noze (krasobruslení), 6.1.1

vytáhnu tě, frazeologismus

- děj, při kterém trenérka pomáhá závodnici k zlepšení rozsahu (moderní gymnastika), 4.1.4

vyvolávačka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- rozhodčí, která kontroluje, zda jsou akvabely na svém místě a hlásí známky (synchronizované plavání), 4.1.3

výnos, -u, subst., mask., derivace konverzní

- skupinová figura; při které akvabely vynesou jednu z nich nad hladinu (synchronizované plavání), 4.1.1

Z**zakončit to**, frazeologismus

- dát důraz na dokončení prvku (moderní gymnastika), 4.1.4

zapisující, nulová koncovka, subst., fem., univerbizace

- rozhodčí přepisující známky do počítače (synchronizované plavání), 4.1.3

zlomená noha, sdružené pojmenování

- bruslař točí nízkou piruetu, v ní vysune volnou nohu do strany a pokrčí ji téměř do pravého úhlu (krasobruslení), 4.1.1

zub, -u, subst., mask., metafora

- výraz pro chybnou manipulaci se stuhou (moderní gymnastika), 4.1.1

zvedačka, -y, subst., fem., derivace sufixální

- spolupráce, při které jedna nebo více gymnastek zvedají další gymnastku (moderní gymnastika), 4.1.1

Ž**žába**, -y, subst., fem., metafora

- rozcvičovací prvek prováděný na suchu; leh na břicho, při kterém jsou nohy roznožené a pokrčené (synchronizované plavání), 4.1.1

žabka, -y, subst., fem., metafora (deminutivum)

- gymnastický prvek; leh na břicho, při kterém jsou nohy roznožené a pokrčené (moderní gymnastika), 4.1.1

6 ZÁVĚR

V závěru práce budou shrnuty všechny kapitoly a vyvozeny z nashromážděného jazykového materiálu příslušné závěry. Dále bude zjištěno, zda se potvrdily hypotézy, které byly stanoveny v úvodu práce.

Začátek této práce pojednává o různých pojetích termínu slang a původu tohoto slova. Dále jsou popsány rozdíly mezi slangem zájmovým a slangem profesionálním. V této kapitole bylo zjištěno, že slang zájmový je značně proměnlivý a typická je pro něj velká synonymita a expresivnost. Slang profesionální je oproti tomu relativně ustálený a má blíže k odbornosti.

Další část vystihuje způsob tvoření slangových výrazů, vymezuje dva různé postupy obohacování slovní zásoby, a to postup transformační a postup transpoziční. Do postupů transformačních jsou zařazeny derivace, kompozice, abreviace, univerbizace, mechanické krácení a překrucování, tyto slovtvorné postupy jsou definovány. Mezi postupy transpoziční jsou uvedeny metaforizace, metonymizace, víceslovná pojmenování (pojmenování sdružená a frazeologismy) a přejímání slov z cizích jazyků, tyto postupy jsou také popsány.

Následuje praktická část, jež se věnuje rozboru nashromážděného jazykového materiálu. Nejprve jsou výrazy rozebrány z hlediska sémantického a roztrženy do různých skupin. Výrazně nejpočetnější byla skupina situací (pohybových prvků). Poté je popsána jejich slovnědruhovú charakteristika a je vymezeno, které slovní druhy se v seznamu nashromážděných výrazů vyskytují nejčastěji. Z hlediska slovnědruhovú příslušnosti byla nejvíce zastoupena skupina substantiv. Dále je uvedeno, jakými slovtvornými postupy byly tyto slangové výrazy utvořeny a jsou přiřazeny k derivaci sufixální, derivaci konverzní, kompozici nebo univerbizaci. Převažovala derivace sufixální, slangové výrazy byly nejčastěji utvořeny příponami -ka a -ek. Poté se zjišťuje, zda některá pojmenování vznikla na základě metaforického či metonymického přenášení významů a závěrem je, že nejvíce výrazů bylo vytvořeno na základě tvarové podobnosti, tudíž se jedná o metafory. Na základě struktury pojmenování jsou vymezeny výrazy jednoslovné a víceslovné. Převahu mají výrazy jednoslovné, nachází se zde ovšem také malé množství frazeologismů, neboli ustálených spojení slov s vlastním významem, a také sdružených pojmenování. Předchozí text uvádí rovněž kritérium expresivity, podle tohoto kritéria se v seznamu nachází značné množství deminutiv. Deminutiva byla zastoupena především ve skupině situací

(pohybových prvků) a byla utvořena pomocí přípon -ek, -ko -ka a -ík. V mluvě závodnic synchronizovaného plavání se objevuje také několik slov, která byla přejata z cizího jazyka. Jednalo se o přejímky z angličtiny, španělštiny a němčiny. V mluvě závodnic moderní gymnastiky a krasobruslení se přejaté výrazy nevyskytovaly. V závěru praktické části jsou výrazy zařazeny do skupiny slangismů, nebo profesionalismů. Protože se jedná o oblast zájmovou, byla skupina slangismů zastoupena více. Profesionalismy se v seznamu vyskytovaly pouze zřídka.

V úvodu práce byly stanoveny tři hypotézy. První hypotézou bylo, že převažujícím slovním druhem budou substantiva. Tato hypotéza se potvrdila, zastoupení substantiv bylo oproti výrazům jiné slovnědruhové povahy výrazně vyšší. Dále bylo uvedeno, že v práci pravděpodobně nalezneme převážně výrazy jednoslovné. Tato hypotéza byla pravdivá, počet výrazů víceslovných byl ve srovnání s jednoslovnými velmi nízký. Posledním předpokladem bylo, že nejčastějším onomaziologickým postupem bude pravděpodobně derivace, a i tento předpoklad se ukázal jako správný. Postupnou analýzou jazykového materiálu se tedy potvrdily všechny hypotézy, které byly stanoveny v úvodu práce.

7 RESUMÉ

This bachelor thesis deals with language of athletes in aesthetically oriented sports disciplines. These sports are modern gymnastics, synchronized swimming and figure skating.

The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part deals with the definition of the term slang, the origin of the word slang, the differences between amateur and professional slang and the ways of creating slang expressions.

In the practical part, the collected material is divided into different groups and its analysis is performed. At the end, there is a list of all the terms that are alphabetically sorted.

8 SEZNAM LITERATURY

BEČKA, J. V. Co je slang a co není slang. In: *Sborník přednášek z II. konference o slangu a argotu v Plzni 23. – 26. září 1980*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Pedagogická fakulta. 1982.

DEJMEK, B. Diferenciace slangu a jeho postavení v běžně mluveném jazyce. In: *Sborník přednášek ze IV. Konference o slangu a argotu v Plzni 9. - 12. února 1988*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Pedagogická fakulta. 1989.

HUBÁČEK, J. K současnému stavu zkoumání sociolektů. In: *Sborník přednášek z 8. konference o slangu a argotu konané v Plzni ve dnech 26.-27. února 2008*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. Pedagogická fakulta. 2008.

HUBÁČEK, J. *Malý slovník českých slangů*. 1. vydání. Ostrava: Profil, 1988.

HUBÁČEK, J. *O českých slanzích*. 2. vydání. Ostrava: Profil, 1981.

HUBÁČEK, J. *Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangů*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971. Edice Spisy Pedagogické fakulty v Ostravě, sv 17/1971

HUGO, J. a kol. *Slovník nespisovné češtiny*. Praha: Maxdorf, 2009.

CHLOUPEK, J. O sociální a územní rozrůzněnosti češtiny, In: *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 1969.

ISAČENKO, A. V. Obecné zákonitosti a národní specifičnost ve vývoji slovní zásoby slovanských jazyků, In: *K historicko-srovnávacímu studiu slovanských jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1958.

KELLNER, A. *Úvod do dialektologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1954.

KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 5. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1994.

KLIMEŠ, L. *Komentovaný přehled výzkumu slangu v Československu, České republice a Slovenské republice v letech 1920–1996*. Plzeň: Západočeská univerzita, 1997.

KOUDELA, B. O tzv. nářečích sociálních. In: *Sborník Pedagogického institutu v Ústí nad Labem*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1960.

MEJSTRÍK, V. Tzv. hybridní složeniny a jejich stylová platnost In: *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 1965.

OBERFALCER, F. Argot a Slangy. In: *Československá vlastivěda 3*. Praha: Masarykova akademie práce, 1934.

TRÁVNÍČEK, F. *Úvod do českého jazyka*. 1. vydání. Brno: Komenium, 1948.

